

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Anatolie Țurcan,

judecătorii – Ion Druță, Mariana Pitic, Luiza Gafton și Galina Stratulat,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016, declarate de inculpații

Dergaci Serghei Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și locuitor Xxxxx, Xxxxx

și

Stoico Serghei Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și locuitor Xxxxx, Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.04.2012 – 28.03.2013;

Instanța de apel: 23.04.2013 - 09.02.2015;

Instanța de recurs: 12.08.2015 - 09.12.2015;

Instanța de apel: 09.02.2016 - 18.05.2016;

Instanța de recurs: 29.05.2019 - 17.01.2018.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 12 iunie 2008, Dergaci Serghei și Stoico Serghei au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală Dergaci Serghei și Stoico Serghei au fost învinuiți că, activând, respectiv ca inspector în secția poliției criminale a CPR Comrat și inspector al poliției rutiere a CPR Comrat, fiind persoane cu funcție de răspundere, în noaptea din 23 spre 24 ianuarie 2005 aproximativ la ora 00:30, fără motive legale, în mod vădit depășind limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, i-au reținut pe Spotarenco Nicolai și Caraman Anatolie, care se aflau în automobilul model „Honda Civic”, parcat lângă clubul de noapte „Drujba”, amplasat pe str. Pușkin or. Comrat, împotriva voinței lor, fiind forțat scoși din automobil și, încălcând cerințele art.15 al Legii cu privire la poliție, care interzice aplicarea forței fizice în asemenea situații, l-au lovit pe Spotarenco Nicolai cu pumnii peste cap și alte regiuni ale corpului, cauzându-i vătămări corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată, peste 6 zile, dar nu mai mult de 21 zile.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Dergaci Serghei să

fie condamnat în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele afacerilor interne pe termen de 3 ani, iar potrivit art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii să fie suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani și Stoico Serghei să fie condamnat în baza art.328 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele afacerilor interne pe termen de 2 ani, iar potrivit art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii să fie suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 10 octombrie 2008, apelul a fost respins, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, sentința este întemeiată și legală.

5. *Procurorul*, a contestat cu recurs ordinar hotărârilor adoptate, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Dergaci Serghei să fie condamnat în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele afacerilor interne pe termen de 3 ani, iar potrivit art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii să fie suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani și Stoico Serghei să fie condamnat în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele afacerilor interne pe termen de 2 ani, iar potrivit art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii să fie suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2009, recursul a fost admis, casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei în Curtea de Apel Cahul.

Instanța de recurs a statuat că nerecunoașterea vinovăției de către inculpați nu echivalează cu achitarea lor, de vreme ce probele administrate, fiind pertinente, concludente și coroboratoare, dovedesc cu certitudine vinovăția acestora în săvârșirea infracțiunii imputate.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2010, a fost admis apelul, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Dergaci Serghei și Stoico Serghei au fost condamnați în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, la câte 3 ani închisoare fiecare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele Ministerului Afacerilor Interne pe termen de 1 an fiecare.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe perioada de probațiune de 1 an pentru fiecare.

Instanța de apel a constatat în fapt că, Dergaci Serghei activând în funcția de inspector al poliției criminale a CPR Comrat, iar Stoico Serghei activând în funcția de inspector al poliției rutiere a CPR Comrat, în noaptea din 23 spre 24 ianuarie 2005, aproximativ la ora 00:30, neavând temei legal, depășind vădit atribuțiile de serviciu, i-au reținut pe Spotarenco Nicolai și Caraman Anatolie, care se aflau în automobilul model „Honda Civic”, parcat lângă clubul de noapte „Drujba”, amplasat pe str. Pușkin or. Comrat.

Astfel, Dergaci Serghei și Stoico Serghei au scos cu forță din automobil

persoanele menționate și, contrar art.15 al Legii cu privire la poliție, care interzice aplicarea în asemenea cazuri a forței fizice, i-au aplicat lui Spotarenco Nicolai lovituri cu pumnii peste cap și corp, cauzându-i leziuni corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Instanța a statuat că vinovăția inculpaților a fost dovedită prin probele administrate.

8. Avocatul Dumitru Pîrvan în numele inculpaților, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței, invocând că, lipsesc probe pertinente și concludente, care ar confirma vinovăția inculpaților în săvârșirea faptei incriminate.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16 martie 2011, recursul ordinar a fost declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

Instanța de recurs a reținut că o nouă reapreciere a probelor în modul propus de autorul recursului, nu poate fi efectuată de instanța de recurs, deoarece acesta verifică numai chestiunile de drept, dar nu de fapt.

10. În virtutea prevederilor art.466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

11. Condamnații Dergaci Serghei și Stoico Serghei, au declarat recursuri în anulare, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal să fie încetat.

Recurenții au indicat că, acțiunile de urmărire penală efectuate sunt lovite de nulitate, deoarece au fost încălcate prevederile art.63 alin.(2) pct.3) Cod de procedură penală, prin expirarea termenului de 3 luni de menținere a persoanei în calitate de bănuț.

12. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 20 iunie 2011, recursurile în anulare au fost declarate inadmisibile, ca necorespunzătoare cerințelor de conținut și fiind vădit neîntemeiate.

Instanța a indicat că recurenții nu au respectat prevederile art.453 Cod de procedură penală, astfel că propria viziune asupra probelor nu constituie temei de implicare în hotărârile adoptate.

13. Potrivit încheierii Judecătoriei Comrat din 28 decembrie 2011, s-a admis plângerea condamnaților Dergaci Serghei și Stoico Serghei declarată împotriva ordonanței din 27 octombrie 2011, privind refuzul deschiderii procedurii de revizuire, cu obligarea Procuraturii UTA Găgăuzia să inițieze revizuirea procesului penal.

Instanța a reținut că plângerea condamnaților cade sub incidența prevederilor art.458 alin.(3) pct.4) Cod de procedură penală, fiind constatate circumstanțe noi care nu au fost cunoscute instanțelor de judecată la adoptarea hotărârilor, circumstanțe ce ar dovedi nevinovăția ultimilor.

14. Conform încheierii Judecătoriei Comrat din 01 noiembrie 2012, cererea de revizuire a cauzei penale a fost admisă.

Instanța a reținut că atât în cadrul urmăririi penale, cât și la etapa cercetării judecătorești nu a fost audiat martorul Stoicov Andrei, care figura în materialele cauzei în calitate de martor ocular al incidentului din 23-24 ianuarie 2005.

La fel, necesită a fi audiați în calitate de martori Macovenco Pavel, Șilov

Leonid, Șagan Vasile și Plucci Anatolie, care nu au fost citați în ședința de judecată, din motiv că apărarea a renunțat la audierea lor.

Instanța a mai indicat că în cazul în care instanța de apel a casat sentința de achitare fiind emisă o hotărâre de condamnare, apărarea dispune de dreptul de a-și revedea poziția față de necesitatea audierii martorilor, la care a renunțat anterior, dacă consideră că în coroborare cu alte probe ar putea dovedi nevinovăția condamnaților, fiind lipsiți de această posibilitate în instanța de apel.

Mai mult, persoanele menționate au fost audiate inițial în calitate de bănuți, în privința lor, prin ordonanța procurorului fiind încetată urmărirea penală în baza art.275 alin.(3) Cod de procedură penală.

La fel, respingerea cererii de revizuire ar încălca dreptul condamnaților la un proces echitabil prevăzut de art.6 CțEDO.

15. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 28 martie 2013, a fost casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2010 și deciziile Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16 martie și 20 iunie 2011.

Dergaci Serghei și Stoico Serghei au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

15.1. De către organul de urmărire penală Dergaci Serghei și Stoico Serghei au fost învinuiți că, activând, respectiv ca inspector în secția poliției criminale a CPR Comrat și inspector al poliției rutiere a CPR Comrat, fiind persoane cu funcție de răspundere, în noaptea din 23 spre 24 ianuarie 2005, aproximativ la ora 00:30, fără motive legale, în mod vădit depășind limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, i-au reținut pe Spotarenco Nicolai și Caraman Anatolie, care se aflau în automobilul model „Honda Civic”, parcat lângă clubul de noapte „Drujba”, amplasat pe str. Pușkin or. Comrat, împotriva voinței lor, fiind forțat scoși din automobil și, încălcând cerințele art. 15 al Legii cu privire la poliție, care interzice aplicarea forței fizice în asemenea situații, l-au lovit pe Spotarenco Nicolai cu pumnii peste cap și alte regiuni ale corpului, cauzându-i vătămări corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată, peste 6 zile, dar nu mai mult de 21 zile.

16. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea încheierii din 01 noiembrie 2012 și sentinței din 28 martie 2013, pronunțate de Judecătoria Comrat, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2010.

Apelantul a invocat că, nu a existat temei pentru admiterea cererii de revizuire, deoarece inculpații nu au indicat că Stoicov Andrei a fost martor al incidentului ce a avut loc în noaptea de 23 spre 24 ianuarie 2005.

Mai mult, declarațiile martorilor Stoicov Andrei și Nezalizov Ivan nu sunt circumstanțe noi ale cauzei, astfel că cele relatate de ei nu combat vinovăția inculpaților, mai mult, declarațiile acestora sunt divergente.

Potrivit încheierii Judecătoriei Comrat din 09 noiembrie 2007, a fost admis demersul privind audierea martorilor Macovenco Pavel, Șilov Leonid și Plucci Anatolie, însă ulterior apărarea s-a refuzat de prezentarea acestor probe.

Martorul Șagan Vasile a fost audiat în instanța de judecată, fiind apreciate

declarațiile acestuia.

În opinia apelantului, concluzia instanței privind încălcarea principiului egalității armelor, la fel nu poate constitui temei pentru revizuirea procesului.

Apărarea avea posibilitatea să prezinte probe noi și în cadrul judecării cauzei în ordine de apel.

Prin admiterea cererii de revizuire, instanța a încălcat prevederile art.4 din Protocolul nr.7 CțEDO, dat fiind că persoana nu poate fi trasă la răspundere de două ori pentru aceeași faptă.

16.1. *Partea vătămată Spotarenco Nicolai*, a declarat apel, solicitând casarea încheierii din 01 noiembrie 2012 și sentinței din 28 martie 2013, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul.

Apelantul a indicat că, prima instanță eronat a apreciat declarațiile inculpaților și a martorilor, mai mult audierea martorilor, de care inculpații anterior s-au refuzat, nu constituie temei de revizuire a procesului penal, deoarece nu reprezintă o circumstanță nouă pentru cauză.

17. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2015, apelurile au fost admise, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Dergaci Serghei și Stoico Serghei au fost condamnați în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, la câte 2 ani închisoare fiecare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele Ministerului Afacerilor Interne pe termen de 1 an, iar conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune 1 an.

17.1. Instanța de apel a constatat în fapt că, Stoico Serghei activând în calitate de inspector al poliției rutiere a CPR Comrat, fiind persoană cu funcție de răspundere, în noaptea din 23 spre 24 ianuarie 2005, aproximativ la ora 00:30, în comun acord cu colaboratorul CPR Comrat, Dergaci Serghei, fără motive legale, în mod vădit depășind limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, i-au reținut pe Spotarenco Nicolai și Caraman Anatolie, care se aflau în automobilul model „Honda Civic”, parcat lângă clubul de noapte „Drujba”, amplasat pe str. Pușkin or. Comrat, împotriva voinței lor, fiind forțat scoși din automobil și, încălcând cerințele art.15 al Legii cu privire la poliție, care interzice aplicarea forței fizice în asemenea situații, l-au lovit pe Spotarenco Nicolai cu pumnii peste cap și alte regiuni ale corpului, cauzându-i vătămări corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată, peste 6 zile, dar nu mai mult de 21 zile.

Instanța de apel a reținut că, deși inculpații Dergaci Serghei și Stoico Serghei nu au recunoscut vina, vinovăția acestora a fost confirmată prin probele administrate.

18. *Inculpatul Dergaci Serghei*, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței Judecătoriei Comrat din 28 martie 2013.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel era obligată să indice în cuprinsul deciziei motivele referitoare la necesitatea reaprecierii probelor și dezacordul cu aprecierea probelor respective de către prima instanță.

Instanța de apel urma să verifice probele administrate sub toate aspectele,

complet și obiectiv.

La fel, instanța de apel nu era în drept să le stabilească inculpaților încă o pedeapsă penală, deoarece la momentul adoptării deciziei de condamnare, aceștia deja executase pedeapsa precedentă care le-a fost stabilită pentru săvârșirea aceleiași fapte.

18.1. Inculpatul Stoico Serghei, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței Judecătoreiei Comrat din 28 martie 2013.

În motivarea recursului a invocat motive similare celor din recursul declarat de inculpatul Dergaci Serghei.

19. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2015, au fost admise recursurile, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a indicat că, în pofida prescripțiilor legale prevăzute de art.art.458 alin.(3) pct.2), 462 alin.(4), 463 alin.(1), 464 alin.(1), 382-399, 410, 101 alin.(1), (4), 325 alin.(1), 384 alin.(3), 385 alin.(1) pct.1), 2), 394 alin.(3) pct.2) Cod de procedură penală, prima instanță rejudecând cauza după admiterea revizuirii și conform regulilor de procedură privind judecarea în primă instanță nu a apreciat separat fiecare probă, inclusiv cele administrate suplimentar în consecința admiterii revizuirii, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpaților în rechizitoriu, nu a indicat motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării, nu a cercetat în ședința de judecată probele administrate pe caz cu consemnarea acestora în procesul-verbal al ședinței de judecată; a omis să se pronunțe asupra împrejurărilor de esență care au generat procedura de revizuire și să formuleze o concluzie motivată dacă despre circumstanțele invocate de revizuenți au avut sau nu cunoștință instanțele la emiterea hotărârilor de condamnare a inculpaților și dacă acestea, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cei condamnați ar fi nevinovați.

Totodată, instanța de apel contrar prevederilor art.art.419, 101 alin.(1), 414 alin.(2), (6) 464 alin.(1), 382-399, 410 Cod de procedură penală:

a) nu a apreciat separat fiecare probă, inclusiv cele administrate suplimentar în consecința admiterii revizuirii, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpatului în rechizitoriu;

b) nu s-a pronunțat asupra împrejurărilor de esență care au generat procedura de revizuire, lipsind și concluzia motivată dacă despre circumstanțele invocate de revizuenți au avut sau nu cunoștință instanțele la emiterea hotărârilor de condamnare a inculpaților și dacă acestea, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cei condamnați ar fi nevinovați;

c) necasând hotărârile precedente irevocabile de condamnare a inculpaților - decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2010 și deciziile Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16 martie 2011 și 20 iunie 2011, i-a supus neîntemeiat, de două ori, judecării și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă.

20. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016, au fost admise apelurile declarate, casată încheierea și sentința Judecătorei Comrat din 01 noiembrie 2012 și respectiv 28 martie 2013 și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Dergaci Serghei și Stoico Serghei au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, fiindu-le stabilite pedepsele câte 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI pe termen de 1 an, iar conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani.

20.1. Instanța de apel a constatat în fapt că, Dergaci Serghei și Stoico Serghei au fost învinuiți că, activând, respectiv ca inspector în secția poliției criminale a CPR Comrat și inspector al poliției rutiere a CPR Comrat, fiind persoane cu funcție de răspundere, în noaptea din 23 spre 24 ianuarie 2005, aproximativ la ora 00:30, fără motive legale, în mod vădit depășind limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, i-au reținut pe Spotarenco Nicolai și Caraman Anatolie, care se aflau în automobilul model „Honda Civic”, parcat lângă clubul de noapte „Drujba”, amplasat pe str. Pușkin or. Comrat, împotriva voinței lor, fiind forțat scoși din automobil și, încălcând cerințele art.15 al Legii cu privire la poliție, care interzice aplicarea forței fizice în asemenea situații, l-au lovit pe Spotarenco Nicolai cu pumnii peste cap și alte regiuni ale corpului, cauzându-i vătămări corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată, peste 6 zile, dar nu mai mult de 21 zile.

20.2. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, circumstanțele reținute de către prima instanță în încheierea din 01 noiembrie 2012, nu pot fi apreciate ca circumstanțe noi de care instanța de judecată nu a avut cunoștință la emiterea hotărârii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior dovedesc nevinovăția inculpaților, iar acest fapt a generat adoptarea de către prima instanță a unei soluții eronate privind admiterea cererii de revizuire a procesului penal.

Astfel, prima instanță incorect a apreciat ca circumstanță nouă faptul că, atât în cadrul urmăririi penale, cât și la etapa cercetării judecătorești nu a fost audiat martorul Stoicov Andrei, care figura în materialele cauzei în calitate de martor ocular al incidentului din 23-24 ianuarie 2005, or inculpații în declarațiile lor nu au indicat despre faptul că, Stoicov Andrei a fost martor al evenimentelor care au avut loc în noaptea de 23 spre 24 ianuarie 2005 și nu au solicitat audierea acestuia.

La fel, incorect prima instanță a reținut drept circumstanță nouă necesitatea audierii în calitate de martori a cet. Macovenco Pavel, Șilov Leonid, Șagan Vasile și Plucci Anatolie, care nu au fost citați în ședința de judecată, fiindcă din materialele cauzei rezultă că, apărarea a renunțat la audierea acestor martori.

Astfel, instanța de apel a apreciat că nu a fost încălcat principiul egalității armelor, or apărarea a avut posibilitatea să prezinte probe noi și în cadrul judecării cauzei în ordine de apel, în cazul în care nu a fost asigurat acest drept în prima instanță.

În speță, apărarea a renunțat la audierea martorilor Macovenco Pavel, Șilov Leonid, Șagan Vasile și Plucci Anatolie, iar invocarea ulterioară despre faptul ne audierii acestora nu poate servi drept o circumstanță de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărârii, în sensul art.458 alin.(3) Cod procedură penală.

Cu referire la declarațiile martorului Șagan Vasile instanța de apel a constatat că, acesta a fost audiat în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, declarațiile căruia au fost apreciate de către instanța de judecată.

La fel, instanța de apel a considerat neîntemeiată concluzia primei instanțe referitor la faptul că, în cazul în care instanța de apel a casat sentința de achitare fiind emisă o hotărâre de condamnare, apărarea dispune de dreptul de a-și revedea poziția față de necesitatea audierii martorilor, la care a renunțat anterior, dacă consideră că în coroborare cu alte probe ar putea dovedi nevinovăția condamnaților, fiind lipsiți de această posibilitate în instanța de apel, or, legislația procesuală penală prevede posibilitatea revizuirii procesului penal atunci când apar circumstanțe noi de care instanța de judecată nu avea cunoștință la emiterea hotărârii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat ori a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă sau mai gravă decât cea pentru care a fost condamnat sau dovedesc că cel achitat sau persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal este vinovat, respectiv, faptul că, partea apărării a renunțat la audierea martorilor nu poate fi conceput ca o circumstanță nouă și reieșind din rolul diriguitor al instanței de judecată, aceasta nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

20.3. Totodată, instanța de apel a constatat că, prima instanță nu a judecat fondul cauzei după admiterea revizuirii, în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția.

Astfel, instanța de apel a reținut că, chiar dacă inculpații Dergaci Serghei și Stoico Serghei vina în săvârșirea infracțiunii nu au recunoscut-o, vinovăția acestora se confirmă prin următoarele mijloace de probă: declarațiile părții vătămate Spotarenco Nicolai, martorilor Grădinar Piotr, Dimitrioglo Andrei, Nezalizov Ivan, expertului Topal Carolina, raportul de expertiză medico-legală nr.45 „D” din 14 iunie 2005 (f.d.92, vol. I); extrasul din ordinul MAI nr.307 din 08 august 2003 (f.d.158, vol. I); extrasul din ordinul nr.243 din 15 decembrie 2003 al Direcției Afacerilor Interne a Găgăuziei (f.d.159-160, vol. I); copia procesului-verbal cu privire la contravenția administrativă nr.1093 din 23 februarie 2005 (f.d.171, vol. I); copia deciziei Judecătoriei Comrat din 13 aprilie 2005 în privința lui Spotarenco Nicolai (f.d.172, vol. I).

20.4. La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel cu trimitere la prevederile art. art.7, 16, 61, 75, 76, 77 Cod penal, a stabilit inculpaților Dergaci Serghei și Stoico Serghei pedeapsa închisorii pe termen de 2 ani fiecare, cu

privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI pe termen de 1 an.

Totodată, instanța de apel a constatat că, corectarea și reeducarea inculpaților poate avea loc și fără izolarea acestora de societate, ținându-se cont de personalitatea inculpaților, care anterior nu au fost trași la răspundere penală, se caracterizează pozitiv și a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pentru perioada de probațiune de 2 ani.

21. Inculpatul Dergaci Serghei, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței Judecătoreiei Comrat din 28 martie 2013.

În motivarea recursului a invocat că, poziția instanței de apel prin care nu a reținut drept circumstanțe noi faptul că, atât în cadrul urmăririi penale, cât și la etapa cercetării judecătorești nu a fost audiat martorul Stoicov Andrei, care figura în materialele cauzei în calitate de martor ocular al incidentului din 23-24 ianuarie 2005 și necesitatea audierii în calitate de martori a lui Macovenco Pavel, Șilov Leonid, Șagan Vasile și Plucci Anatolie, este neîntemeiată din motiv că situația în care partea ce cunoștea un fapt sau o împrejurare, dar a preferat să păstreze tăcerea, nu poate justifica menținerea unei erori judiciare, nu poate constitui obstacol la neadmiterea revizuirii.

Acel fapt că apărarea a refuzat în cadrul procesului administrarea unor probe, iar pentru instanța de judecată a fost îndeajuns informația despre aceste probe, nu este relevant, din motiv că procesul este contradictoriu și doar o simplă informație, fără a fi cercetată proba ca una nouă nu poate constitui temei de a respinge deschiderea procedurii de revizuire.

Stabilirea de circumstanțe noi semnifică probele propriu-zise, dar nu informația despre ele, deși elementul informativ persistă pentru instanța de judecată, însă proba nu a fost cercetată.

Potrivit procesului-verbal de confruntare din 14 iunie 2005, între partea vătămată Spotarenco Nicolai și carabinierul Plucci Anatolie, proba acuzării de stat, fiind invocată de către apărători și dată citirii în instanța de apel, s-a constatat că anume carabinierii Plucci Anatolie, Macovenco Pavel și Șilov Leonid l-au scos pe Spotarenco Nicolai din automobil, colaboratorii de poliție erau în uniformă de culoare gri și cereau ca șoferul să iasă din automobil, însă acesta a refuzat categoric, dar instanța de apel nu s-a expus asupra acestei probe.

Indică recurentul că, nu este clar de ce instanța de apel nu s-a expus asupra raportului de examinare medico-legală nr.8/1 din 24 ianuarie 2005, potrivit căruia la carabinierul Macovenco Pavel, s-a constatat trauma craniu-cerebrală acută, comoție cerebrală, echimoze în regiunea feții, vătămări care au putut fi cauzate de un corp contondent și se califică ca vătămări ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Aceste vătămări au fost cauzate în circumstanțele descrise de către Macovenco Pavel, și anume în momentul când șoferul era scos din automobil, acesta l-a tras de haină și l-a lovit cu cotul în față, în rezultat Macovenco Pavel și-a pierdut echilibrul și a căzut peste Spotarenco Nicolai, iar ca urmare partea vătămată a căzut cu fața în jos la pământ.

Consideră recurentul că, în circumstanțele descrise și în baza probelor

administrate, care nu au fost cercetate de către instanța de apel în măsura emiterii unei soluții obiective, nu a fost demonstrată vinovăția lui Dergaci Serghei și Stoico Serghei, deoarece vătămările depistate pe corpul părții vătămate nu au fost provocate în rezultatul maltratării acestuia, dar au fost generate de opunerea de rezistență și căderii cu fața la pământ împreună cu carabinierii.

Instanța de apel conducându-se de indicațiile din decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2015, a ignorat cerințele prevăzute de art.7 alin.(2) Cod penal și art.22 alin.(1), (3) Cod de procedură penală.

Subsidiar recurentul a invocat că, dispozitivul deciziei instanței de apel nu corespunde părții descriptive a deciziei emise, prin care a fost casată doar încheierea Judecătorei Comrat din 01 noiembrie 2012 cu privire la procedura de deschidere a revizuirii, însă sentința Judecătorei Comrat din 28 martie 2013 a rămas neanulată, erori care nu pot fi reparate de către instanța de recurs.

21.1. Inculpatul Stoico Serghei, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței Judecătorei Comrat din 28 martie 2013.

În motivarea recursului a invocat motive similare celor din recursul declarat de inculpatul Dergaci Serghei.

22. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea încetării procesului penal în privința lui Dergaci Serghei și Stoico Serghei, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea încetării procesului penal, în cazul în care se constată că există circumstanțele stipulate la art.391 alin.(1) pct.4) Cod de procedură penală, dacă există o hotărâre definitivă asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale de către instanța de apel.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în preîntâmpinarea și înlăturarea erorilor în domeniul justiției, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator al erorilor de drept admise de instanțele de fond.

În susținerea recursurilor, recurenții invocă temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, potrivit căroră poate fi atacată cu recurs hotărârea instanței de apel în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, considerând că la examinarea cauzei instanța de apel nu a respectat prevederile art.7 alin.(2) Cod penal și art.22 alin.(1), (3) Cod procedură penală.

Potrivit art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Astfel, pe lângă temeiul invocat de recurenți, Colegiul penal constată că în cauză se întrevede și temeiul prevăzute de art.427 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, potrivit căreia poate fi atacată cu recurs hotărârea instanței de apel în cazul în care persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă.

În acest context Colegiul penal lărgit ține să menționeze următoarele.

22.1. În primul rând, conform art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Astfel, instanța de recurs reține că prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2015, au fost admise recursurile declarate de inculpații Dergaci Serghei și Stoico Serghei, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, fiind indicată ca eroare, admisă de instanța de apel, faptul că *„necăsând hotărârile precedente irevocabile de condamnare a inculpaților - decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2010 și deciziile Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16 martie 2011 și 20 iunie 2011, i-a supus neîntemeiat, de două ori, judecării și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă. Or, în cazul în care Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, judecând apelurile, a constatat că cererea de revizuire este neîntemeiată, instanța de apel urma să o respingă, în conformitate cu prevederile art.462 alin.(4) sau art.464 alin.(1) Cod de procedură penală”*.

Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel nu a respectat prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, or, casând sentința prin care au fost casate deciziile Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2010 și Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16 martie și 20 iunie 2011, a dispus repetat condamnarea inculpaților Dergaci Serghei și Stoico Serghei cu stabilirea pedepsei penale, pentru aceeași faptă.

În corespundere cu art.7 alin.(2) Cod penal, nimeni nu poate fi supus de două ori urmării penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă.

Mai mult, potrivit art.22 alin.(1) Cod de procedură penală, nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă.

În atare circumstanțe, rezultă că Dergaci Serghei și Stoico Serghei au fost condamnați pentru aceeași faptă de două ori, iar decizia Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016, este contrară principiului *non bis in idem*, fiind în situația când persoana a fost condamnată de mai multe ori pentru aceeași faptă.

22.2. În al doilea rând, potrivit art.458 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă

Conform art.464 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța, dacă constată că cererea de revizuire este întemeiată, anulează hotărârea în măsura în care a fost

admisă revizuirea sau hotărârile care nu se pot concilia și pronunță o nouă hotărâre potrivit dispozițiilor art.art. 382-399 și 410 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător, iar în cazul când consideră cererea de revizuire neîntemeiată, o respinge.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul penal, constată că, prin sentința judecătoreiei Comrat din 28 martie 2013, au fost casate deciziile Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2010 și Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16 martie și 20 iunie 2011 și dispusă achitarea inculpaților de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, însă fără a casa sentința Judecătoreiei Comrat din 12 iunie 2008, prin care Dergaci Serghei și Stoico Serghei, la fel, au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin urmare, instanța competentă să revizuiască soluțiile adoptate anterior, așa, cum este prevăzut în art.art.461, 462 alin.(4) și 464 alin.(1) Cod de procedură penală, a admis o omisiune care nu mai poate fi corectată de instanțele de apel sau recurs, or, în partea neanulării sentinței Judecătoreiei Comrat din 12 iunie 2008, prin care au fost achitați inculpații Dergaci Serghei și Stoico Serghei, sentința Judecătoreiei Comrat din 28 martie 2013 nu a fost atacată.

Astfel, la caz se reține că în privința inculpaților Dergaci Serghei și Stoico Serghei au fost pronunțate două sentințe de achitare, pentru una și aceeași faptă, în consecință creându-se situația de imposibilitate de judecare a cauzei în fond, fără a se încălca principiul *non bis in idem*.

Conform art.22 alin. (1) Cod de procedură penală, nimeni nu poate fi ... judecat ... de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă, din care motiv, pentru a evita o dublă judecare a cauzei penale în privința inculpaților, procesul penal necesită să fie încetat.

Colegiul penal lărgit conchide că nu este acceptabilă nici soluția de a remite cauza pentru o examinare repetată în instanța de apel, or, solicitarea din apelurile procurorului și părții vătămate – ca o instanță egală în grad, Curtea de Apel Chișinău să mențină în vigoare decizia Curții de apel Comrat, nu are un suport legal.

Codul de procedură penală nu prevede o astfel de posibilitate, ca instanța de apel în cazul dat să-și atribuie competența unei instanțe de recurs și să mențină în vigoare o decizie a unei instanțe egale în gard, mai ales că apelanții nici n-au cerut respingerea cererii de revizuire în conformitate cu art.art.462 alin.(4) și 464 alin.(1) Cod de procedură penală.

În cazul dat, instanțele de apel și recurs nu sunt în drept să se manifeste în favoarea acuzării și să-și bazeze soluția pe temeuri care nu au fost invocate în apelurile menționate supra.

Totodată, în acest context urmează a se evidenția și stipulările din art.6 a Hotărârii Curții Constituționale nr.26 din 23 noiembrie 2010 cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor alin.(6) art.63 Cod de procedură penală, potrivit căreia interpretând prin prisma Constituției dreptul de a nu fi urmărit,

judecat sau pedepsit de mai multe ori, așa cum este formulat în art.22 Cod de procedură penală, Curtea Constituțională a considerat că termenii „judecat” și „pedepsit” se dublează, or, pedeapsa poate surveni numai în cadrul unui proces judiciar, ceea ce echivalează cu judecarea persoanei.

Curtea Constituțională a constatat că numai o astfel de interpretare a dreptului de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori pentru aceeași faptă este în concordanță cu art.21 din Constituție, care stipulează obligația statului de a asigura toate garanțiile necesare apărării persoanei în cadrul procesului judiciar, și alin.(1) art.16 din Constituție privind îndatorirea primordială a statului de a respecta și ocroti persoana.

Principiul *non bis in idem* îl regăsim și în art.4 al Protocolului nr.7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care stipulează că: „Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat”.

În privința condițiilor de aplicare a textului citat, reținem, că pentru a putea invoca dreptul pe care acesta îl consacără, persoana în cauză trebuie să fi suferit o condamnare, să fi fost achitată sau să se fi dispus încetarea urmăririi penale pentru fapta cu privire la care este din nou urmărită sau judecată.

Principiul „necondamnării repetate pentru una și aceeași faptă” este aplicabil ori de câte ori autoritățile competente formulează din nou împotriva unei persoane o acuzație în materie penală după pronunțarea unei noi hotărâri irevocabile de condamnare sau de achitare în același stat, hotărâre care se bucură de autoritate de lucru judecat cu privire la această faptă.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit reiterează că printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art.6 CțEDO, se enumeră și faptul că orice persoană are dreptul de a fi judecat în mod echitabil de un tribunal independent și imparțial, iar cauza penală în privința lui Dergaci Serghei și Stoico Serghei nu a fost judecată în mod echitabil, fiind încălcate esențial drepturile inculpaților garantate atât de CțEDO, Constituția R. Moldova, cât și de Codul de procedură penală, iar această încălcare de lege echivalează cu o eroare judiciară, care urmează a fi corectată de către instanța de recurs.

Fiind neanulată, în prezenta cauză, sentința de achitare pronunțată de judecătoria Comrat la 12 iunie 2008, instanța de apel este în imposibilitatea de a judeca în mod repetat fondul cauzei, or, în speța dată ar fi admisă încălcarea prevederilor garantate de art.22 alin.(1) Cod de procedură penală și art.4 al Protocolului nr.7 La Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În baza celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că erorile procesuale admise de către prima instanță și instanța de apel cad sub incidența temeiului descris în art.427 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală și urmează a fi corectate de instanța de recurs, prin admiterea recursurilor cu aplicarea efectului devolutiv conform art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, cu casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016 și încetarea

procesului penal în privința lui Dergaci Serghei și Stoico Serghei în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, conform art.391 alin.(1) pct.4) Cod de procedură penală, pe motivul că există o hotărâre judecătorească definitivă de achitare asupra aceluiași persoane pentru aceeași faptă.

23. În conformitate cu art.art.338, 434, 435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de inculpații Dergaci Serghei Xxxxx și Stoico Serghei Xxxxx, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016 și dispune încetarea procesului penal în privința lui Dergaci Serghei Xxxxx și Stoico Serghei Xxxxx pe art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, conform art.391 alin.(1) pct.4) Cod de procedură penală, pe motivul că există o hotărâre judecătorească definitivă asupra aceluiași persoane pentru aceeași faptă.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 februarie 2018.

Președinte

Anatolie Țurcan

Judecători

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton

Galina Stratulat